

LUKIJALLE

”Suomen sisällissodan muistovuonna 2018 on ajankohtaista pohtia, mikä tutkimuksessa, museoissa, kulttuuriperinnön suojelussa tai siitä julkisesti puhumisessa on hankalaa, haastavaa, epäsovivaa, torjuttua, vaiettua, ahdistavaa, unohdettua. Miksi? Onko mitään tehtävissä? Kuka ottaa vastuuta ja kenen ehdoilla? Milloin, jos ei nyt?”

Nyt käsillä oleva Suomen Museon 125. nide on teemanumero, jonka aiheena on vaikea kulttuuriperintö. Edellä olevin sanoin hahmoteltiin kirjoituskutsussa artikkeleiden mahdollista kysymyksenasettelua. Avainsanoina mainittiin sodat, eturistiriidat, valta ja alistaminen, ääriliikkeet, aineellisen tai henkisen kulttuurin väärinkäyttö, välinpitämättömyys, kulttuurierot, vihapuhe, häpeä, tabut, yksilönvapaus, tietosuojat, tutkimusetiikka, politiikka, raha.

Artikkeliehdotuksia tuli 23, joista nyt julkaistavaksi päätyi 11. Ne olivat sisällöiltään monipuolisia ja ne käsittelivät sekä ajankohtaisia että menneisyyteen sitoutuneita aiheita. Suomen Museo keskittyy museoalan tieteisiin, ja osa tarjotuista artikkeleista tuntui osuvan enemmän esim. yhteiskuntatieteen tai sosiaalipolitiikan alueelle. Toivottavasti ne saavat ansaitsemansa huomion oman alansa julkaisuissa. Itsenäisyyden vuosikymmenet -juhlarahasarja ja siihen liittynyt kohu olivat huomion kohteena useammassa ehdotuksessa, mutta monitahoista aihetta ei tämän julkaisun yhteydessä saatu käsiteltyä kattavasti. Sen osalta jäädään odotamaan tulevaisuutta.

Suomen Museo on yksi Suomen Muinaismuistoyhdistyksen julkaisusarjoista. Yhdistys edistää arkeologian, kansatieteen, taidehistorian ja kulttuurihistorian tutkimusta, kuten myös muita museokokoelmiin kohdistuvia tutkimusaloja kuten folkloristiikkaa, numismatiikkaa ja museologiaa. Tieteellinen seura herättää ja pitää vireillä kiinnostusta kulttuuriperintöön.

Suomen Museo – Finskt Museum sai alkunsa vuonna 1894 useina vihkoina vuosittain ilmestyneenä tiedotuslehtenä, ja tarkoitus oli palvella paitsi tutkimusta, myös kansanvalistusta. Nykyään ne ilmestyvät erillisinä tieteellisinä vuosikirjoina, joiden kirjoitukset käyvät läpi vertaisarvioinnin. Suomen Museo julkaisee museoissa tehtävää ja museoita koskevaa tutkimusta, perinteisempää tieteellistä sisältöä unohtamatta. Tutkimusartikkeleiden lisäksi julkaistaan nekrologeja, kirja- ja näyttelyarvioita sekä ajankohtaispuheenvuoroja. Sarja on julkaisufoorumien luokassa 1. Tästä niteestä lähtien on käytössä Tieteellisten seurain valtuuskunnan vertaisarviointitunnus. Nide julkaistaan sähköisenä puolen vuoden embargon jälkeen.

Museoammattilaisten keskuudessa on kaivattu museoita, niiden toimintaa ja kokoelmia koskevalle tieteelliselle julkaisemiselle sopivaa kanavaa. Suomen

Museo pyrkii jatkossa laajentamaan tarjoamia sisältöjä enemmän myös tähän suuntaan. Museoita kannustetaan käymään keskustelua aineistojen valinnasta, keruusta, esineiden ja perinteen säilyttämisestä ja hyödyntämisestä sekä näihin liittyvän tiedon välittämisestä ja vastaanottamisesta.

Tavoitteena on tutkimuksellisuuden vahvistuminen osana museotoimintaa Suomessa sekä toisaalta perinteisten museoalojen, kuten juuri arkeologian, kansatieteen ja taidehistorian edustajien lisääntynyt mielenkiinto museokokoelmien tutkimusta ja sen ongelmia kohtaan.